

DEN GODE HISTORIE

MORSLANDS HISTORISKE MUSEUM

WWW.DUEHOLMKLOSTER.DK

DET LOKALE HISTORISKE
VIDENS- OG
FORMIDLINGSCENTER.

HER FINDER I OS

MOLER MUSEET PÅ MORS

Skarrehagevej 8
Hesselbjerg
7900 Nykøbing Mors

SKARREGAARD

Feggesundvej 53
Sejerslev
7900 Nykøbing Mors

DANSK STØBERIMUSEUM

Holgersgade 3B
7900 Nykøbing Mors

DUEHOLM KLOSTER

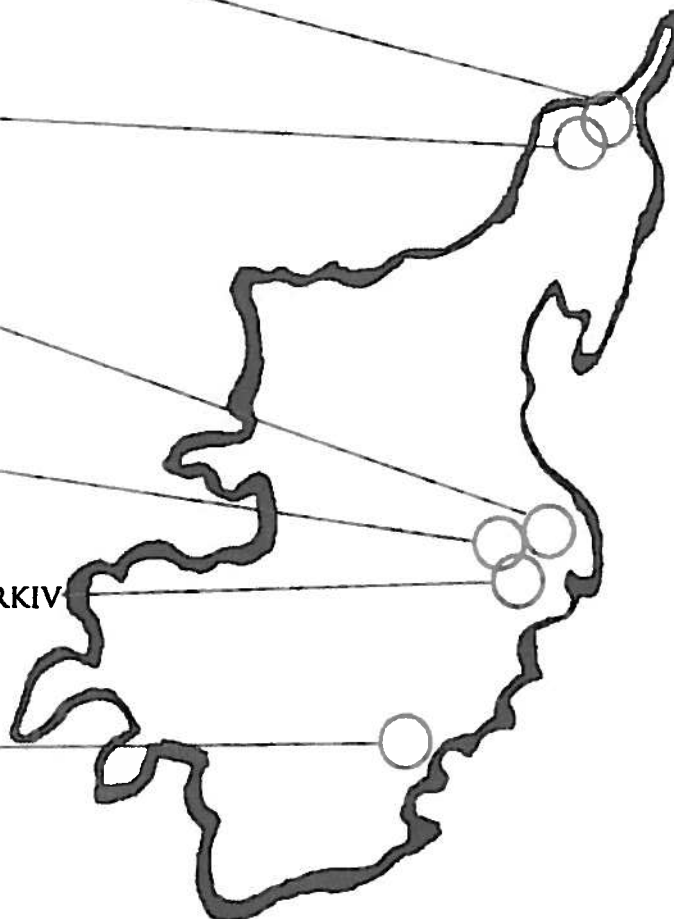
Dueholmgade
7900 Nykøbing Mors

MORSØ LOKALHISTORISKE ARKIV

Dueholmgade 7
7900 Nykøbing Mors

SMEDEMUSEET

Kongehøjvej 33
Ørding
7990 Øster Assels

Kontakt os på:

Telefon 97 72 34 21

E-mail dueholm@museum.dk

Se mere om alle vores afdelinger på www.dueholmkloster.dk

PRAKTISK INFORMATION

MORS – HISTORIERNES Ø

Sammen med en af Museets guider kan I opleve kultur, natur, miljø og historie på hele Mors. Eller I kan besøge en af de fem afdelinger på Morslands Historiske Museum.

Når I ønsker at besøge en af afdelingerne, kan I ringe og booke et tidspunkt. Når I ankommer, byder medarbejderne i Museums-butikken Jer velkommen.

RUNDTVISNINGER ELLER UDFLUGTER

Rundvisningen kan vægte et udvalgt tema eller en tidsperiode, og vi tager Jer gerne med på byvandring eller ud i den spændende natur på Mors til fods eller på cykel.

Hvis I bestiller et skræddersyet tilbud, beregner Museet en pris for en instruktør eller guide.

Vejledende pris i 2011 er mellem 300 og 400 kr. pr. time ved en holdstørrelse 25-30 deltagere.

Aktuelle udstillinger, arrangementer, priser og åbningstider findes på www.dueholmkloster.dk

Vi kan også køre med som busguider.

Museets medarbejdere er gode fortællere med stor viden om emner, der spænder vidt.

Der er fagfolk inden for historie, kunsthistorie, arkæologi, geologi, naturvejledning og gammelt håndværk tilknyttet Museet.

AKTIVITETER ELLER TEMADAGE

Vi kan tilbyde forskellige aktiviteter eller temadage for eksempel som indledning til et projektførløb eller en emneuge. Disse tilbud er naturligvis fleksible i varighed og deltagerantal.

PRISER

Børn og unge under 18 år har gratis adgang til Museets fem afdelinger inden for normal åbningstid.

Gymnasieklasser, fri- og efterskoler samt folkeskoler og deres lærere har også gratis adgang i forbindelse med undervisning.

SKARREGAARD

Skarregaard ligger smukt på Nordmors ved et vildtreservat, som grænser op til Limfjorden. Det er et spændende kulturhistorisk miljø; der er bronzealderhøje, det middelalderlige voldsted Skarreborg og Skarregaards bygninger, fyldt med kulturhistorie. Her kan du opleve, hvordan livet på landet var i gamle dage. Der er både stuehus med brændekomfur, og stald og lade med landbrugsredskaber.

Der er også moderne, økologisk landbrug med planteavl, får og skovbrug. Du kan opleve flere forskellige gamle danske husdyracer; høns, geder, gæs og kaniner. Der er både prydhave, køkkenhave og urtegård.

Fårene er en del af naturplejen på strand-engene. Der vokser flere sjældne orkideer, som man gerne må kigge på, men ikke plukke eller grave op, fordi de er fredede. De 6 km afmærkede naturstier fører rundt i et enestående naturområde, som indeholder mange forskellige naturtyper. En del af naturstien er kørestolegnet - fra P-pladsen til fugleskjulet.

Ud over at Skarregaard er et unikt museum, rummer det også en naturskole. Der er gode pc/projektor-faciliteter, så der kan laves digital tavleundervisning, og der er en frokoststue, så man kan spise medbragt mad. Med udgangspunkt i faciliteterne i Skarregaard og på Moler Museet kan vi tilbyde lejrskoleophold, naturskole, kurser, kultur- og naturformidling og team-building.

RUNDTVISNINGER

Det er spændende at gå rundt i Skarregaards fire længer. Gårdspladsens brosten er en oplevelse i sig selv.

På en rundvisning kan vi lægge vægt på særlige temaer, for eksempel "Arbejde på landet", "Årets gang", "Sådan boede de", "Hverdagskost og festmad".

Vi kan også fortælle Skarregaards historie fra oldtid til nutid – eller om menneskene i Skarregaard.

Sagn og eventyr er Mors rig på, og en del af dem er knyttet direkte til Skarregaard. Hør for eksempel om Krogsbjergmanden eller Solbærheksen. Vi kan fortælle mange historier om nisser, trolde og kæmper.

Markvandring, en tur i skoven eller til fugleskjulet er også en mulighed.

AKTIVITETER

Vi kan arrangere aktiviteter i Skarregaard:

Prøv gamle håndværk

Lege fra gamle dage

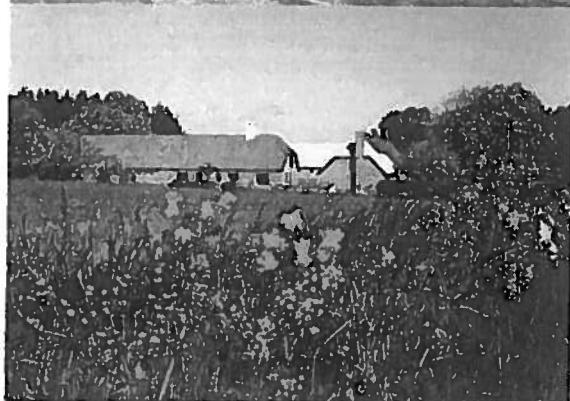
Rollespil

Kom med i haven

Steg mad over bål

På www.plantererogsaamad.dk findes undervisningsmateriale som frit kan benyttes.

Området kan også benyttes af alle andre interesserede og Museets gæster. Shelteret er en del af Mors Kystrute.

NATURCENTER

Lejrskolen har tre telte med plads til i alt 40 børn. Et af teltene kan evt. benyttes som "lærertelt", men der er også et shelter med plads til ca. 4 personer.

Der er to store bålpladser, legeplads samt et bålhus, hvor man kan lave mange forskellige aktiviteter.

Der er multtoilet, skraldestativ og vandhane. Der er desuden køkkenfaciliteter, toiletter og en håndbruser i Det Røde Hus, hvor der også er naturskole.

Museets naturvejleder tilbyder ture og aktiviteter på hele øen. Det kan eksempelvis være:

Dyreorienteringsløb

Løbetræning

Fortælling om naturen

Cykeltur for børn og snakke om naturen

Fugleture

Skovens træer

Guidede ture til fods

Specielle ture om fugle, mus eller andre dyr

Urter og bær til snaps eller saft

Fiskeri – strandtur

Skovning af træ og viderebehandling

Teambuilding

Motion på recept

Booking af telte og aktiviteter på tlf. 97 72 34 21

FORMIDLINGSCENTER MORS

Formidlingscenter Mors er en blanding af et historisk værksted, naturskole og grejbank.

Her er udstyr til aktiviteter og formidling af værksteder i kategorierne natur, kultur, miljø, historie, landbrug, friluftsliv, håndværk og tradition, fiskeri, historie, arkæologi og smedie.

Formidlingscenteret et stedet, hvor I kan leje udstyr, holde arrangementer og kurser, benytte værkstederne, undervise og blive undervist.

Formidlingscenter Mors kan benyttes af grupper på op til 30 personer. Hovedparten af værkstederne er pakket i praktiske trækasser, som kan flyttes af en eller to personer. I kasserne er der førstehjælpsudstyr, pakkelister og brugsvejledninger.

Kasser afhentes (efter forudgående booking) og afleveres igen på Dueholm Kloster, Moler Museet eller Skarregaard man.-fre. kl. 10-16.

Aktiviteterne og værkstederne er opdelt i en afdeling med instruktør og i en uden instruktør.

Husk at det kun er udstyret, I lejer. Materialer skal I selv sørge for. Spørg evt. om hjælp på Museet.

FØLGENDE VÆRKSTEDER KAN BENYTTES UDEN INSTRUKTØR:

Papirværksted – udstyr til fremstilling af papir.
Lejrværksted – udstyr til etablering af lejrplads.

Horn- og benværksted – udstyr til fremstilling af brugsting, smykker og knive.

Læderværksted – udstyr til forarbejdning af skind og læder.

Knivværksted – udstyr til fremstilling af økse- og knivskafter.

Snitteværksted – udstyr til forarbejdning af træ uden el-værktøj.

Tinværksted – udstyr til tinstøbning.

Tov- og rebværksted – udstyr til rebslagning på gammeldags manér.

Pilefletværksted – udstyr til forarbejdning af pil.

Uldværksted – udstyr til forarbejdning af uld til garn.

Gamle lege – udstyr til gamle lege, spil og sange. I kassen er desuden to eksemplarer af bogen "Leg på Mors".

Sagn og eventyrkassen - indeholder bl.a. bøgerne "Sagn og eventyr fra Mors" og "Solbærheksen", spillet "Mors rundt med sagn", spørgsmål og tegninger.

Geologikassen – indeholder tre sættekasser med henholdsvis bjergarter, fossiler og gættekonkurrence samt hæfter, plancher og opgaver.

Luffekassen – bog om den fossile skildpadde luffes liv, død og forvandling til fossil. Kassen indeholder også fotos af præparation af fossiler.

Vores ø - settlerspil med udgangspunkt i Mors.

FØLGENDE VÆRKSTEDER KAN KUN BENYTTES MED FORMIDLINGSCENTRETS INSTRUKTØR:

Huggehusværksteder – udstyr til aktiviteter, forarbejdning og formidling af træ. Træfældning og fremstilling af tømmer og fuglekasser.

Sten- og smykkeværksted – udstyr til aktiviteter, forarbejdning og formidling af sten og metaller, med udgangspunkt i de særlige sten, der findes på Nordmors, som indeholder smalle eller brede striber af vulkansk aske.

Smedeværkstedet – udstyr til forarbejdning af jern på felt-esse. Værkstedet kan evt. benyttes på Smedemuseet.

Arkæologiværkstedet – udstyr til formidling og arbejde med arkæologiske udgravninger. Værkstedet benyttes sammen med museets arkæolog i forbindelse med aktuelle udgravninger.

Stjernekiggerkassen – udstyr til astronomisk forevisning og formidling. Inkl. stjerneikkert, elektronisk okular og projektor.

Fiskeværkstedet – udstyr til fiskeri, rensning af fisk og formidling af fjord og fisk. Fangede fisk kan evt. steges over bål i Skarregaard.

Fugle- og dyreværkstedet – udstyr til observation af fugle og dyr med kikkerter, samt udstyr til digital fotografering via teleskop.

Køkken – udstyr til forarbejdning af produkter fra den økologiske have og mark, blandt andet stenkværn, frugtpresser samt bage- og røgeovn.

MOLER MUSEET

Landskabet og kystklinerne på Nordmors og Fur består af moler. Den vældige lerformation er skubbet op fra den tidligere havbund og formet af istidernes enorme kræfter til det bakkede landskab, vi kender i dag.

Hanklit er Internationalt Geosite og en af de første naturfredninger i Danmark. Der er råstofgrave ved Skarrehage og Ejerslev. Moler er blevet brugt til isolerende mursten m.v. siden 1903.

Moler Museet er et geologisk og historisk museum med en samling af international interesse. Her findes viden om råstoffet, om de mennesker, der har gravet leret gennem tiderne og om fossilerne fra moleret. Disse aftryk af fisk, fugle, skildpadder, insekt- og planteliv er op til 55 millioner år gamle. Ikait-krystallerne og de vulkanske askelag er helt specielle og ses ikke lignende andre steder i verden.

Moleret er det geologiske fænomen, der har leveret flest danekræ og landskabet er så enestående, at det er på tentativlisten til UNESCOs Verdensarv.

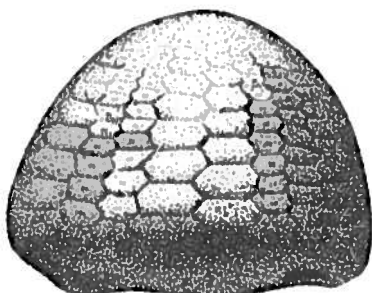
NATURVANDRING:

For eksempel Hanklit/Salgerhøj/Skarrehage/Feggeklit/Skærbæk.

Med guiden i de gamle molergrave og på naturstien.

Strandens geologi. Med lup på stranden – almindelige sten og fossiler.

Geologisk cykeltur på Nordmors.

COMBI-TUR:

Combi-tur på Moler Museet er en meget populær rundvisning, som består af tre forskellige oplevelser i en pakke. Først ser I udstillingen, hvor guiden levende fortæller om de 55 millioner år gamle fossiler og krystaller. Dernæst skal eleverne selv undersøge rav under mikroskop i skolestuen. Ravindesluttede monstre i form af 45 millioner år gamle insekter vækker stor begejstring. Til slut skal alle på "skattejagt" i molergraven. Med hammer lånt på Museet, skal det fossilrige moler flækkes – og guldfeberen kommer over alle. Der gøres ofte fine fund; ind imellem endda Danekræ.

AKTIVITETER MED INSTRUKTØR

Fossiljagt i molergraven

Undersøge fossiler i mikroskop

Mikrofossiljagt under mikroskop

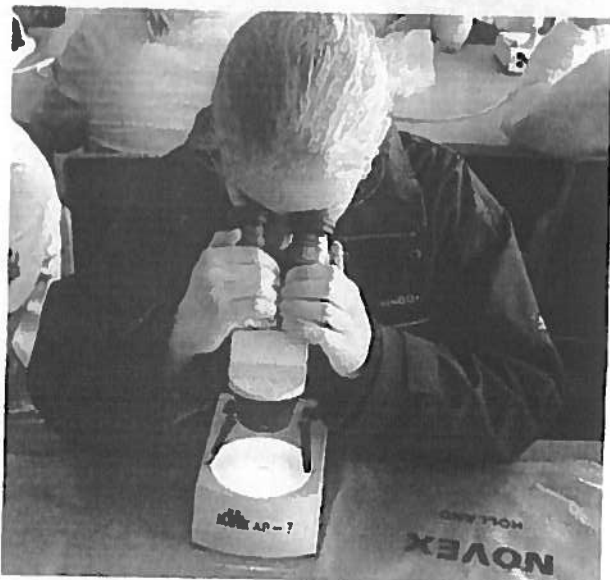
Slib dit eget smykke

Moler til figurfremstilling, f.eks. moler-trolde

RUNDVISNING I UDS STILLINGEN

På rundvisninger i udstillingen kan vi lægge vægt på forskellige temaer, for eksempel "Gå på opdagelse i moleret: Hvad skal man se efter, og hvad kan man finde i molerlagene?", "Molerets insekter. Hvordan så insekter ud i fortiden?", "Krystaller. Blandt andet om fundet af Danmarks største krystal", "Moleret som råstof. Hvordan har mennesker brugt moler før og nu?", "Vulkanerne og deres oprindelse", "Landet og planterne", "Fiskene i det tropiske hav for 55 millioner år siden", "Klimaet i fortiden", "Skildpadderne fra Moleret".

Man kan spise madpakker i Moler Museets forhal.

FOREDRAG MED DIASSHOW:

Molerets fiskefauna

Molerets insektfauna

Moleret generelt

Bjærgning af Danmarks største forstenede træstamme

Kridttiden i Danmark

Danekræ

Rav – hvad er det?

Søpindsvin og tordensten

Fossiler i Sydengland

Luffe og andre skildpadder

TIDSSTI MELLEM SKARREGAARD OG MOLER MUSEET

Mellem Skarregaard og Moler Museet tilbyder vi, som det eneste sted i Danmark, en geologisk og historisk tidssti.

Stien er ca. 1 km lang og forbinder de to Museer. Skilte langs stien fortæller om de geologiske og kulturhistoriske perioder. Tiden mellem perioderne er omregnet til afstandene mellem skiltene.

På turen fra Moler Museet til Skarregaard fortæller tidsstien om de geologiske perioder. Først ser I på de urgamle sten, ledeblokke som de kaldes, der er opstillet ved Moler Museets P-plads. Bagefter følger I tidsstien mod Skarregaard og hver centimeter fører jer 75 år frem mod Nutiden.

Den modsatte vej, fra Skarregaard til Moler Museet, følger I den historiske tidssti, som fortæller om de kulturhistoriske perioder. Med afsæt i nutiden fører hver meter I går ad stien jer 15 år tilbage i tiden. Til sidst ender I i istiden ved Moler Museet.

Det er let at forholde sig til det abstrakte tidsbegreb, når man går på tidsstien og fornemmer længden på sin egen krop. Det er en oplagt mulighed for at få formidlet historien og geologien på en anderledes måde.

Det er gratis at benytte stisystemerne, men man kan naturligvis også bestille en guide fra Museet til at gå med og fortælle.

SMEDEMUSEET

I Ørding ligger Chr. Handens smede- og maskinværksted bevaret i sin helhed med aksler, drivremme og dieselmotor. På en gang et minde om den gamle smed og om den nye tids mekaniker. Et centralt sted, hvor gammelt er blevet svejset sammen til brug på ny, og hvor nye ideer er skabt.

Her er det muligt at se den gamle smeds håndværk, mærke hammerens tyngde og se de gamle drejebænke og motorer.

RUNDTVISNING

Rundvisning i smedje og værksted.

Demonstration

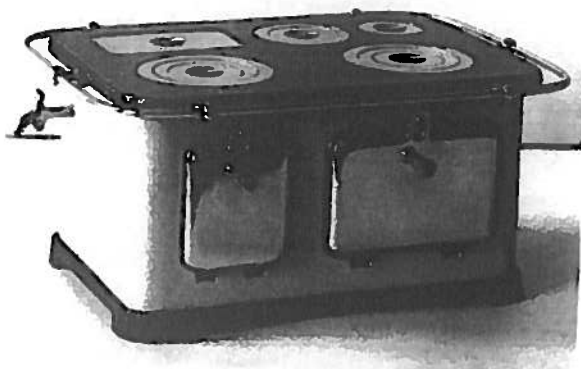
Se den gamle smed arbejde i smedjen.

Slå et par slag med hammeren eller prøv at smede selv.

Da smedene er ægte pensionerede smede, som ikke arbejder fast på Museet, er det nødvendigt at ringe i god tid inden et arrangement og aftale tidspunkt og pris.

Hver onsdag i sommerferien og onsdag i efterårsferien er der åbent for alle.

DANSK STØBERIMUSEUM

Da jernstøberiet N.A. Christensen og Co. lukkede i 1993, var morsingboerne med til at bevare et vigtigt stykke arbejder- og industrihistorie på Mors.

Samlingen af støbegods og værktøj fra støberiet er den største og mest alsidige af sin art i Danmark. Museet er indrettet i nogle af de oprindelige fabriksbygninger. Udstillingerne giver et godt indblik i industri- og arbejderhistorie, men også i design og stilhistorie.

RUNDTVISNING

Rundvisning i Museets samlinger. Der kan lægges vægt på særlige temaer for eksempel støbjern, arbejdernes liv, mode og stil, produkt- og støberihistorie, varme og energi.

BYVANDRING

"Da byen fik vokseværk", "På Kongens Bud", "Aksel Sandemoses Hus".

DUEHOLM KLOSTER

Museet har til huse i de bevarede dele af det gamle Johanniterkloster og den senere herregård på Dueholm. Dueholm Kloster er den ældste del af Morslands Historiske Museum.

Her finder I udstillinger, som dækker mange tidsperioder: Oldtid og vikingetid, kirke og købstad, handel og håndværk, borger og bonde, søfart og fiskeri, leg og skole, krop og klær, mad og drikke. På Dueholm Kloster kan I se det hele.

Mange af de større udstillinger egner sig til temarundvisninger, de små udstillinger til at gå på opdagelse i mindre grupper og nogle til mere aktiv medleven. Museet har noget at byde på for alle klassetrin.

Der er mulighed for at spise medbragt mad i skolestuen eller udendørs, hvis vejret er godt.

RUNDVISNING

Som en del af en rundvisning kan vi lægge vægt på særlige temaer, for eksempel:

Kloster og Herregård – huse og historie

Legetøj – hvordan var barndommen før?

Skolen – gammeldags undervisning i skolestuen

Sagn og eventyr fra Mors – fortællinger eller oplæsning

Rundvisning i særudstilling

Besøg en arkæologisk udgravning

Oldtiden på Mors – en tidsrejse til en helt anden verden!

*2. helst have en
kel & brylles sae hel
nden fuld helde re
Tien en, fragt af*

BYVANDRING

Byvandring i Nykøbing for eksempel om Klosterbugten og byens havn, Sct. Clemens kirke, handelslivet i købstaden, industri- eller boligkvarterer.

UDFLUGTER

Tur i Legind Bjerge, hvor man kan se på træer, planter og dyr, eller høre om hedeopdyrkning, husmænd og skovrejsning. Eller se de spændende fortidsminder; kæmpehøje og nørvehuler.

Tur ved Hanklit og Salgerhøj, genfærd og trold. Hør om kulturlandskabet og dets beboere, både over og under jorden. Eller hvad med en tur til Gammel Lund?

MORSØ LOKALHISTORISKE ARKIV

Arkivet er Museets afdeling for papir, billeder, lyd og film.

Morsingboer med omtanke for historien har gennem tiden skænket kildemateriale til vores fælles historie til glæde for eftertiden. Arkivet er øens "database", hvor enhver på egen hånd kan studere historiske kilder på nærmeste hold.

Arkivets medarbejdere kan introducere slægtsforskning, så eleverne kan tage udgangspunkt i deres egen personlige historie.

UDVALGT LITTERATUR FRA MUSEET FORLAG

Moleret på Mors
Dueholm Kloster – kloster og herregård
By og ø. Nykøbing på Mors 1299-1999
Muslinger og Mennesker
Limfjordens lodser
Sagn og eventyr fra Mors
Solbærheksen. Små sagn fra Mors
Historien om Luffe

Instruktionsbog:
Leg på Mors

MUSEUMSBUTIKKERNE

Der er hyggelige butikker på Dueholm Kloster, Skarregaard, Moler Museet og Dansk Støberimuseum med legetøj, spil, bøger, lækkerier fra Skarregaard, bålpander fra Smedemuseet og meget andet. Vi kan også tilbyde hjemmebagt brød og kage. Bestil på tlf. 97 72 34 21 eller dueholm@museum.dk